

Vzpomínka na Radima Filgase

Se zármutkem oznamujeme, že ve čtvrtek 25. listopadu 2021 zemřel náš milý kolega a bývalý ředitel SÚRO Ing. Radim Filgas.

Radim Filgas vystudoval Fakultu technické a jaderné fyziky ČVUT v Praze, obor fyzikální elektronika, kterou ukončil v roce 1962, patřil tedy k první generaci absolventů. V letech 1963-1975 pracoval v Hornickém ústavu ČSAV, zde se zabýval zejména konstrukcí často unikátních zařízení pro stanovení obtížně detekovatelných radionuklidů v prostředí, pro vývoj stopovacích metod a datování v geologii a hydrogeologii. Radim byl vynikající elektronik a fyzik, s velmi dobrými znalostmi chemie. Měření nízkých až velmi nízkých aktivit radionuklidů se věnoval pak prakticky po celý život, od roku 1975 v Centru hygieny záření IHE. Na tomto pracovišti se zabýval detekcí ionizujícího záření a stanovením radionuklidů v životním prostředí i citlivým měřením vnitřní kontaminace (v té době např. detekčním zařízením a vývojem metodik pro měření nízkých energií záření gama a X in vivo - phoswich). Vyvíjel i zařízení pro detekci radonu a thoronu, např. pro měření emanace radonu ze stavebních materiálů zkonstruoval ve své době unikátní detektor na bázi elektrodepozice p.p.Rn na polovodičový Si detektor. Ten se stal předchůdcem všech úspěšných českých kontinuálních monitorů radonu na tomto principu. Radim se zajímal o prakticky všechny detekční technologie v radiační ochraně. Díky jeho ochotě a mimořádnému nadání pro elektroniku se postupně stával hlavním neformálním elektronikem Centra hygieny záření IHE, od roku 1990 byl pak vedoucím zdejšího oddělení radiometrie. Velmi mu záleželo na kvalitě a správnosti měření, tento metrologický nárok ho provázel po celý profesní život.

Po přechodu radiační ochrany z rezortu ministerstva zdravotnictví do rezortu SÚJB a vzniku samostatného Státního ústavu radiační ochrany (SÚRO) v 1995 se Radim Filgas stal zástupcem ředitele a v letech 1999 až 2010 byl jeho ředitelem. Za jeho éry došlo k zásadní modernizaci a přestěhování ústavu z Vinohrad (SZÚ) do nově vybudovaných prostor v Nuslích. Postupné komplexní výstavbě budov ústavu věnoval Radim ohromné úsilí, které se podepisovalo i na jeho zdraví. Díky jeho nasazení a podpoře SÚJB získal ústav vlastní sídlo pro svůj rychlý rozvoj v následujících letech. Jsme mu za to vděční.

Ještě daleko víc než mimořádně nadaného elektronika a ředitele, který se zasloužil o nové prostory ústavu, si Radima budeme připomínat jako nesmírně vlídného, laskavého a usměvavého člověka, který neměl rád konflikty. Vždy se snažil řešit všechno smírně, což se mu díky jeho vzácné povaze také dařilo. Neumíme si ani představit, že by Radim měl snad nějaké nepřátele. Miloval dlouhé toulky přírodou, ať už sám, nebo s partou přátel, a zúčastnil se též řady dálkových pochodů. Jen svůj sen o svatojakubské pouti se mu bohužel, kvůli vážnému úrazu, již uskutečnit nepodařilo. Zůstane v každém případě v našich srdcích i myslích zapsán jako velký bonviván, který miloval lidi kolem sebe a uměl si užívat života.